

การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบ Walk Rally
ของครูผู้สอนเพศวิถีศึกษา

Development of Walk Rally Training Model of
Sex Education Teachers

พรารวี ประทุมชาติ¹ / อนูวัต ชัยเกียรติธรรม² / กนกพร ทองสอดแสง³

Prawawee Prathumchart / Anuwat Chaikiattidham /

Kanokporn Tongsodsang

¹นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Ph.D. student, Research and Curriculum Development Program, Faculty of Education,

Rajabhat Mahasarakham University

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Assistant Professor, Faculty of Humanities and Social Sciences,

Rajabhat Mahasarakham University

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Assistant Professor, Faculty of Science and Technology, Rajabhat Mahasarakham University

Received: July 10, 2018
Revised: November 25, 2018
Accepted: January 11, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นในการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบ Walk Rally (WR) คือ 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกอบรม 3) เพื่อศึกษาการใช้รูปแบบการฝึกอบรม และ 4) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบ Walk Rally ของครูผู้สอนเพศวิถีศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนเพศวิถีและ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นในการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบ Walk Rally ของครูผู้สอนเพศวิถีศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.94$, S.D.=0.23) การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบ Walk Rally ของครูผู้สอนเพศวิถีศึกษา การประเมินโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D.=0.35) การศึกษาการใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบ Walk Rally ของครูผู้สอนเพศวิถีศึกษาโดยรวมมีประสิทธิภาพ 92/95.42 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ และการใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบ Walk Rally ของครูผู้สอนเพศวิถีศึกษาก่อนและหลังการฝึกอบรมแบบ Walk Rally ของครูผู้สอนเพศวิถีศึกษา คะแนนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: รูปแบบการฝึกอบรมแบบ walk rally, ครูผู้สอนเพศวิถีศึกษา

Abstract

The purposes of this research were 1) to study opinions on development of Walk Rally, 2) to develop WR, 3) to study how to implement WR, and 4) to evaluate and monitor implementation of WR of sex education teachers. The sample group consisted and a sex education teachers and students in Mattayomseuksa 1 to 3. Statistics used in analyzing the collected data were frequency, percentage, means, standard deviation, and t-test.

The results of this research were the following: The opinions on development of WR training of sex education teachers were found at a high level ($\bar{X} = 2.94$, S.D. = 0.23). The development of WR training for sex education teachers was found at the highest level ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.35). In terms of efficiency of WR training programs for sex education teachers, it was found that the programs'

efficiency level was 92/95.42 which was higher than the determined standard 80/80. From a comparison of knowledge before and after training, it was found that the after-training scores were higher than before-training scores with a significant statistic level at 0.05.

Keywords: walk rally training model, sex education teachers

บทนำ

เพศวิถีศึกษา (Sexuality education) เป็นกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับเพศที่ครอบคลุมพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ การทำงานของสรีระ และการดูแลสุขอนามัย ทัศนคติ ค่านิยม สัมพันธภาพ พฤติกรรมทางเพศ มิติทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อวิถีชีวิตทางเพศ เป็นกระบวนการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ความคิด ทัศนคติ อารมณ์ และทักษะที่จำเป็นสำหรับบุคคล ที่ช่วยให้สามารถเลือกดำเนินชีวิตทางเพศอย่างมีความสุข และปลอดภัย สามารถพัฒนาและดำรงความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างมีความรับผิดชอบ สมดุลและลดความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับเพศวิถีได้ (OBEC Student Protection Task Force Center, 2014: 3) จากสถิติในปี พ.ศ.2554 พบว่า วัยรุ่นหญิงของไทยอายุ 10-19 ปี คลอดบุตร จำนวน 131,400 คน ส่วนหนึ่งเกิดจากมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับเพศศึกษา (Office of AIDS Tuberculosis and sexually transmitted diseases, 2017: 2) ดังนั้น จึงควรเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องจัดการเรียนการสอนเรื่องเพศวิถีศึกษา เพื่อลดปัญหาและสถิติที่เกิดจากความไม่รู้และไม่เข้าใจในเรื่องเพศศึกษาอย่างเพียงพอ

สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่ประชาชนคาดหวังให้มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความรู้ด้านเพศวิถีศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาทางสังคม ปัญหาคุณแม่วัยใสท้องในวัยเรียน ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาทางด้านสติปัญญา อารมณ์และร่างกาย

ของมนุษย์เพื่อให้มนุษย์มีพัฒนาการที่สมบูรณ์ และเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยรู้จักความเสี่ยง โอกาสเกิดความเสี่ยง ตลอดจนวิธีป้องกัน ดูแลรักษา สุขภาพร่างกายให้แข็งแรงตามวัย โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาสำหรับนักเรียนในช่วงวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ และอยากรู้อยากลอง ได้เข้าใจถึงธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์ มีสติ และรู้เท่าทันพัฒนาการของตนเองในทุกด้าน เปรียบเสมือนการสร้างภูมิคุ้มกันป้องกันตนเองเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลง พัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสติปัญญา ตลอดจนธรรมชาติของเพศ สุขอนามัย ทักษะคิด ความสัมพันธ์ และพฤติกรรมทางเพศเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข (Boonraks, 2013: 8-11)

จากการตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 มาตรา 6 ซึ่งมีสาระสำคัญคือ ให้สถานศึกษาทุกประเภทดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยการจัดให้มีการเรียนการสอนเรื่องเพศวิถีศึกษาให้เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียนหรือนักศึกษา โดยจัดหาและพัฒนาผู้สอนให้สามารถสอนเพศวิถีศึกษา และให้คำปรึกษาในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแก่นักเรียนหรือนักศึกษา (The act on prevention and solution to the adolescent pregnancy problem B.E.2559 (2016): 3) ทั้งนี้ การดำเนินการของสถานศึกษาแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการดำเนินการของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น จัดให้มีการเรียนการสอน เรื่องเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิตให้เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน โดยมีเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ในเรื่องเพศที่ครอบคลุมถึงพัฒนาการในแต่ละช่วงวัย การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น การพัฒนาทักษะส่วนบุคคล พฤติกรรมทาง

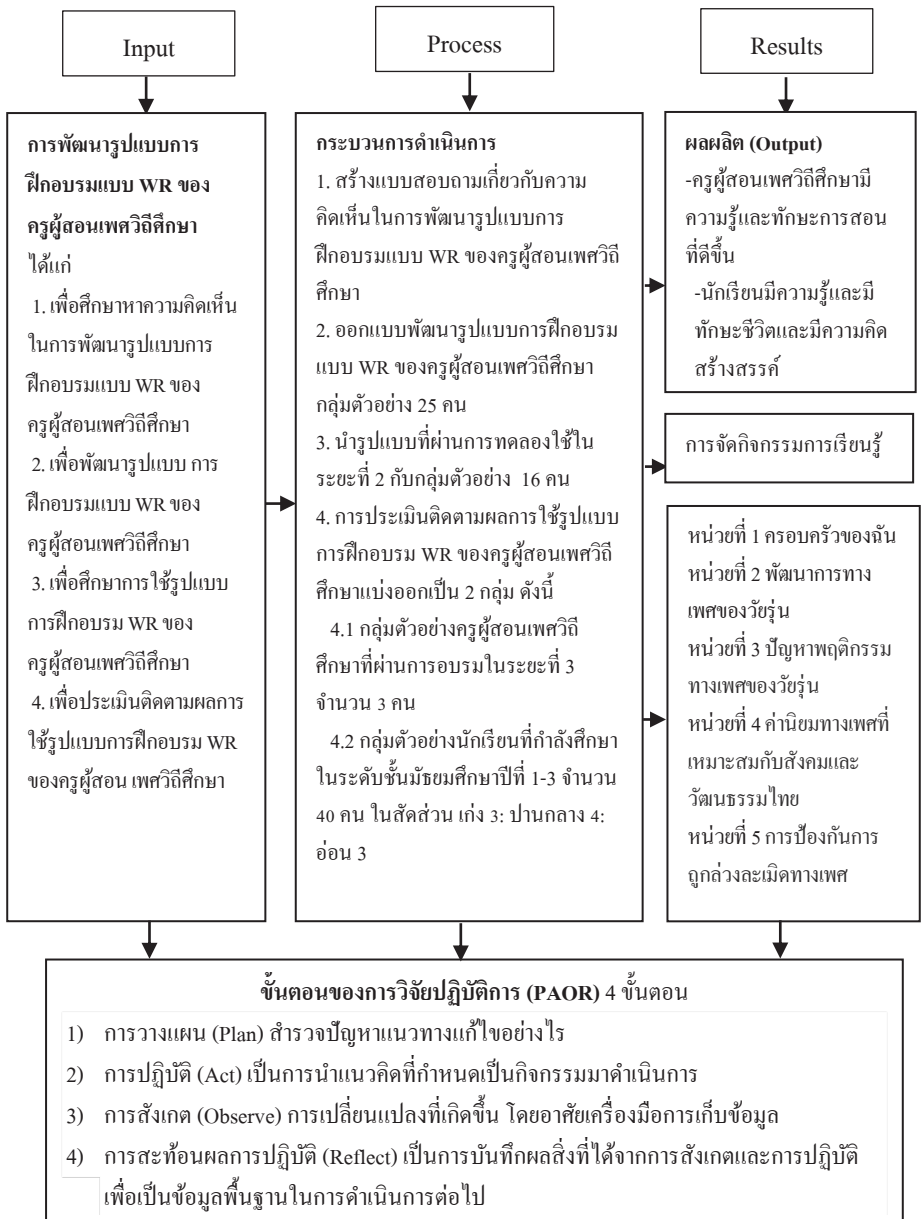
เพศ สุขภาวะทางเพศ และมิติทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลกระทบต่อเรื่องเพศ รวมทั้งสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับอนามัยการเจริญพันธุ์ที่ให้ความสำคัญกับความหลากหลายและความเสมอภาคทางเพศ ให้สถานศึกษาจัดให้มีการติดตามและประเมินผล เกี่ยวกับประสิทธิผลของการเรียนการสอนตามวรรคหนึ่งอย่างเป็นระบบ และให้เป็นส่วนหนึ่งของการวัดผลการศึกษา (Ministerial regulation on types of educational institutions and operations of solution to the adolescent pregnancy problem B.E. 2561 (2018): 13-14)

ปัจจุบัน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ได้จัดการเรียนการสอนเรื่องเพศวิถีศึกษาไว้ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษาเท่านั้น ไม่ได้จัดแยกออกเป็นรายวิชาเพศวิถีศึกษา ซึ่งทำให้เนื้อหาที่สอนไม่ครอบคลุมตามสาระตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ว่าด้วยประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2561 และงานวิจัยของศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข สวัสดิการและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดลร่วมกับองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2016: 1) ได้ทำการศึกษาเรื่องการทบทวนการสอนเพศวิถีศึกษาในสถานศึกษาไทย พบว่า สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาส่วนใหญ่มีการจัดการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษาทั้งในรูปแบบของการบรรจุเพศวิถีศึกษาเป็นสาระการเรียนรู้สำคัญในวิชาอื่น และเป็นส่วนน้อยที่จัดให้เป็นวิชาเพศวิถีศึกษาแยกออกมาเป็นรายวิชา และสถานศึกษาหลายแห่งเน้นสอนเรื่องเพศวิถีจากมุมมองผลกระทบด้านลบของเพศสัมพันธ์ มากกว่าการพูดถึงมุมมองด้านบวก และขาดการคิดวิเคราะห์เชิงทัศนคติเกี่ยวกับเพศวิถีในด้านความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน ยังพบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องเพศ เนื่องจากครูส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบการบรรยายซึ่งอาจไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด

วิเคราะห์ และตั้งคำถาม แต่ถ้าครูใช้เทคนิคการสอนที่เรียกว่า เพื่อนคู่คิด (Think-Pair-Share) ซึ่งเป็นเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยแบ่งผู้เรียนออกเป็นคู่ๆ ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะของคู่ ซึ่งสามารถใช้ได้ทั้งกลุ่มผู้เรียนทุกระดับ ทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ได้รับการยอมรับมากอีกรูปแบบหนึ่ง เนื่องจากทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (Sariwat, 2014: 193-206) ก็อาจจะทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการเรียนรู้เรื่องเพศวิถีศึกษาได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ถึงแม้ว่าจะมีการศึกษาวิจัยงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนเรื่องเพศวิถีอยู่บ้าง แต่เป็นเพียงการทบทวนรูปแบบและวิธีการสอนเพศวิถีศึกษาที่สถานศึกษาส่วนใหญ่ใช้ในการสอน ยังไม่มีศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือและเทคนิคการสอนแบบเพื่อนคู่คิด โดยการจัดกิจกรรมกลุ่มการเรียนรู้ (Walk Rally) มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน จึงทำให้ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนวิชาเพศวิถีศึกษาสนใจที่จะศึกษาเรื่อง รูปแบบการฝึกอบรมแบบ Walk Rally ของครูผู้สอนเพศวิถีศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาหลักสูตรการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนด้านเพศวิถีศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นในการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบ Walk Rally (WR) ของครูผู้สอนเพศวิถีศึกษา
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบ Walk Rally ของครูผู้สอนเพศวิถีศึกษา
3. เพื่อศึกษาการใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบ Walk Rally ของครูผู้สอนเพศวิถีศึกษา
4. เพื่อประเมินคิดตามผลการใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบ Walk Rally ของครูผู้สอนเพศวิถีศึกษา

ภาพที่ 1 : กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบ Walk Rally (WR) ของครูผู้สอนเพศวิถีสึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยแบบวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การวิจัย (Research) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบ WR ของครูผู้สอนเพศวิถีสึกษา กลุ่มเป้าหมาย เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จำนวน 234 คน

ระยะที่ 2 การพัฒนา (Development) เป็นการออกแบบการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบ WR ของครูผู้สอนเพศวิถีสึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง (Try-Out) เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 25 คน โดยใช้เกณฑ์เลือกจากครูผู้สอนในกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสในเขตอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

ระยะที่ 3 การทดลองใช้ (Implement) เป็นรูปแบบการฝึกอบรม WR ของครูผู้สอนเพศวิถีสึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนเพศวิถีสึกษา ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล เมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 16 คน โดยใช้เกณฑ์การเลือกจากครูผู้สอนในกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษาทุกคน ที่สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดจังหวัดร้อยเอ็ด

ระยะที่ 4 การประเมินติดตามผล (Evaluation) เป็นการใชัรูปแบบการฝึกอบรม WR ของครูผู้สอนเพศวิถีสึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนเพศวิถีสึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนเพศวิถีสึกษา ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ที่ผ่านการอบรมในระยะที่ 3 และต้องเป็นครูผู้สอนเพศวิถีสึกษา เป็นการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 3 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นการเลือกแบบเจาะจง จากจำนวน 40 คน โดยใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในสัดส่วน เก่ง 3: ปานกลาง 4: อ่อน 3

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

ระยะที่ 1 การวิจัย (Research) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบ WR ของครูผู้สอนเพศวิธิศึกษา พบว่า การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบ WR ของครูผู้สอนเพศวิธิศึกษา พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.94$, S.D. = 0.23)

ระยะที่ 2 การพัฒนา (Development) การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบ WR ของครูผู้สอนเพศวิธิศึกษา ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอผลงานการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร

1. ชุดฝึกอบรม

1) ผลของเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานใบเนื้อหา พบว่า ภาพรวมของแบบประเมินผลใบเนื้อหามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$, S.D. = 0.44)

2) ผลของเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินหลักสูตรฝึกอบรม ภาพรวมของแบบประเมินหลักสูตร พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$, S.D. = 0.38)

ส่วนที่ 2 แบบประเมินผลการฝึกอบรม

2.1 ผลของเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพรวมของแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.56$, S.D. = 0.35)

2.2 ผลของเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพรวมของแบบประเมินติดตามผลการฝึกอบรม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.58$, S.D. = 0.29)

2.3 ผลของเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพรวมของแบบประเมิน การนำเสนอผลงาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.67, S.D. = 0.42)

2.4 ผลของเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพรวมของแบบประเมินผล WR พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.50)

2.5 ผลของเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพรวมของแบบประเมินผล ความพึงพอใจของผู้เข้าอบรม ภาพรวมของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัด อบรม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.79, S.D. = 0.40)

ระยะที่ 3 การทดลองใช้ (Implement) เป็นรูปแบบการฝึกอบรม Walk Rally ของครูผู้สอนเพศวิถีศึกษา สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ผลของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพรวมของแบบประเมิน ติดตามผลการฝึกอบรม พบว่า ภาพรวมของแบบประเมินติดตามผลการฝึกอบรมมี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.81, S.D. = 0.34)

2. ผลของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพรวมของแบบประเมินผล การนำเสนอผลงาน พบว่า ภาพรวมของแบบประเมินการนำเสนอผลงานของผู้เข้า อบรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.87, S.D. = 0.24)

3. ผลของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพรวมของแบบประเมินผล WR พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.72, S.D. = 0.39)

4. ผลของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพรวมของแบบประเมิน ความพึงพอใจของผู้เข้าอบรม จากภาพรวมของการประเมินความพึงพอใจ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.85, S.D. = 0.35)

5. ผลของการหาประสิทธิภาพการฝึกอบรม พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมแบบ Walk Rally ของครูผู้สอนเพศวิถีศึกษา มีประสิทธิภาพ 92/95.42 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

6. ผลการเปรียบเทียบความรู้ด้านเพศวิถีศึกษาระหว่างฝึกอบรมและหลัง ฝึกอบรมแบบ Walk Rally ของครูผู้สอนเพศวิถีศึกษา พบว่า มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 92.00/95.45 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

7. ผลการเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรมแบบ WR ของครูผู้สอนเพชวิทยศึกษา พบว่า ได้คะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบหลังการฝึกอบรมเมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม พบว่า คะแนนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ระยะที่ 4 การประเมินติดตามผล (Evaluation) เป็นการใช้รูปแบบการฝึกอบรม Walk Rally ของครูผู้สอนเพชวิทยศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนเพชวิทยศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนเพชวิทยศึกษา ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ที่ผ่านการอบรมในระยะที่ 3 เป็นการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 3 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 40 คน

การประเมินและติดตามผล (Evaluation) รูปแบบการฝึกอบรมแบบ WR ของครูผู้สอนเพชวิทยศึกษา ผู้วิจัยได้แบ่งการประเมินผลออกได้ ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมแบบ WR ของครูผู้สอนเพชวิทยศึกษา พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมแบบ WR ของครูผู้สอนเพชวิทยศึกษา มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด
2. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน พบว่า ภาพรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 2.92, S.D. = 0.24)
3. ผลการประเมินทักษะชีวิตและความคิดสร้างสรรค์ พบว่า นักเรียนมีทักษะชีวิตและความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 2.95, S.D. = 0.12)

อภิปรายผล

การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบ WR ของครูผู้สอนเพศวินศึกษา สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ความคิดเห็นในการพัฒนาแบบการฝึกอบรมแบบ WR ของครูผู้สอนเพศวินศึกษา พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.94$, S.D. = 0.23) เนื่องจากการพัฒนาแบบการฝึกอบรม ผู้วิจัยนำแนวคิดที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกอบรม เพื่อให้บุคคลเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะ และเจตคติที่จำเป็น โดยมุ่งให้สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาแบบการฝึกอบรมแบบ WR ของครูผู้สอนเพศวินศึกษา เน้นให้ผู้เข้าอบรมได้ทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม และได้แบ่งปันความคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ไขปัญหาเรื่องเพศวินร่วมกัน สร้างสรรค์การทำงานเป็นทีม รู้จักการคิดหาเหตุผลในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับ Saentong (2011) ที่กล่าวว่า วอลค์แรลลี เป็นการเรียนรู้ที่ดีที่สุดของมนุษย์ คือ การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงซึ่งไม่มีใครสอนประสบการณ์นั้นให้ได้แต่ประสบการณ์ตรงต้องเกิดจากการได้ลงมือปฏิบัติจริง ทดลอง หรือการลองผิดลองถูก หรือที่เรียกว่า "Learning by Doing" ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมจะได้ลงมือทำกิจกรรม และสามารถเรียนรู้จากสิ่งที่ปรากฏในกรณีต่างๆ โดยแท้จริงแล้วธรรมชาติของมนุษย์แล้วนั้น มีความแตกต่างกันโดยนัยสำคัญ และในบางครั้ง ความแตกต่างหรือความขัดแย้งก็ย่อมทำให้เกิดอะไรขึ้นใหม่ๆ เช่น เกิดทฤษฎีใหม่ แนวทางปฏิบัติใหม่ และในทางกลับกันอาจก่อให้เกิดความขัดแย้ง ซึ่งส่งผลทำให้ประสิทธิภาพของการทำงานเป็นทีมลดลง ล้วนก่อให้เกิดปัญหา เช่น คนในองค์กรขาดความสามัคคีกัน ขาดประสิทธิภาพของการสื่อสารในองค์กร ขาดความริเริ่มสร้างสรรค์ ขาดการเป็นผู้นำที่ดี และผู้ตามที่ดี ซึ่งสิ่งเหล่านี้ ที่กล่าวมาแล้ว หากมีการฝึกอบรมในห้องเรียนปกติก็คงไม่ได้ผลเท่าที่ควร เหตุเพราะเขาเหล่านั้นต้องได้เรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดพลังทีมอันยิ่งใหญ่ในการพัฒนางาน และพัฒนาองค์กร

2. ด้านการพัฒนา รูปแบบการฝึกอบรมแบบ WR ของครูผู้สอนเพชวิธิศึกษา พบว่า ภาพรวมของแบบประเมินผลการฝึกอบรมแบบ WR มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.56, S.D. = 0.35) การดำเนินการฝึกอบรมได้ต้องพัฒนา รูปแบบการฝึกอบรม ก่อนซึ่ง Taba (1962: 12) ได้เสนอกระบวนการพัฒนา รูปแบบการฝึกอบรมไว้ เริ่มจากการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เข้าอบรม กำหนดจุดมุ่งหมาย คัดเลือกเนื้อหา จัดลำดับเนื้อหา คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ จัดลำดับขั้นตอนของประสบการณ์การเรียนรู้ กำหนดวิธีวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การคัดเลือกกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการฝึกอบรมโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. ศึกษาการใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบ WR ของครูผู้สอนเพชวิธิศึกษา ด้านประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมแบบ WR ของครูผู้สอนเพชวิธิศึกษา พบว่ามีประสิทธิภาพ 92/95.42 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ เนื่องจาก ในขั้นตอนการพัฒนา รูปแบบการฝึกอบรมแบบ WR ของครูผู้สอนเพชวิธิศึกษานั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมแบบ WR ของครูผู้สอนเพชวิธิศึกษา เนื้อหา เกี่ยวกับเพชวิธิศึกษา ประกอบด้วย เรื่อง ครอบครัวของฉัน พัฒนาการทางเพศของวัยรุ่น ปัญหาพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ค่านิยมทางเพศที่เหมาะสมกับสังคมและวัฒนธรรมไทย และการป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศ เพื่อให้ผู้อบรมสามารถสามารถนำความรู้หลังผ่านการอบรมไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เข้าใจ และรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน และมีทักษะชีวิตที่ดีในการเรียนรู้การแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับ Champafueng (2007: Abstract) ได้ศึกษาวิจัยถึงทดลองโดยใช้แนวทางการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมซึ่งเป็นการเปรียบเทียบความรู้และทักษะชีวิตเกี่ยวกับเพศศึกษาของนักเรียนที่มีสภาพครอบครัว แตกแยกกับครอบครัวปกติ งานวิจัยแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีผลต่อความรู้และทักษะชีวิตเกี่ยวกับเพศศึกษาของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มเป็นอย่างดี เพราะสามารถทำให้นักเรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่

เป็นปัญหาทุกด้าน ซึ่งได้รับอิทธิพลจากครูที่ให้ความรักความเอาใจใส่ ดูแลทั้งในและนอกห้องทำให้นักเรียนเกิดความอบอุ่นใจ เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าตัดสินใจในเรื่องต่างๆ สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้

4. จากการเปรียบเทียบความรู้ด้านเพศวิถีศึกษาจากแบบทดสอบก่อนฝึกอบรม พบว่า คะแนนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจาก หลักสูตรฝึกอบรมแบบ WR ของครูผู้สอนเพศวิถีศึกษา ผู้เข้าอบรมได้เรียนรู้จากการแบ่งปันประสบการณ์ร่วมกัน ได้เพิ่มพูนความรู้ จากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ จากหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งสามารถช่วยให้ผู้เข้าอบรมเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม มีความรู้และมีทักษะชีวิตที่ดีสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ถูกต้อง สอดคล้องกับ Buckle and Caple (1995) ได้กล่าวถึงการฝึกอบรมว่า เป็นความพยายามที่ถูกลงแผนไว้อย่างเป็นระบบเพื่อเพื่อที่จะปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาความรู้ ทักษะคิด เจตคติ ตลอดจนจนประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์ด้านการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพในกิจกรรมหนึ่ง หรือในกิจกรรมที่หลากหลาย ทำให้บุคคลได้เรียนรู้ เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างดีในงานที่ได้รับมอบหมาย

5. การประเมินติดตามผลการใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบ WR ของครูผู้สอนเพศวิถีศึกษา พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.34) เนื่องจากหลังจากครูผู้สอนเพศวิถีศึกษาผ่านการอบรมแบบ WR ของครูผู้สอนเพศวิถีศึกษา ผู้วิจัยได้ติดตามประเมินผล โดยการไปสังเกตการณ์กิจกรรมเข้าค่ายวิชาการเพศวิถีศึกษา วิทยากรเน้นการตั้งคำถามให้ผู้เข้าอบรมได้มีส่วนร่วมในการตอบคำถาม ทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม มีเนื้อหาการอบรมแต่ละหัวข้อเรื่องมีความเหมาะสม ผู้เข้าอบรมเกิดทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และเกิดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Kotler and Armstrong (2002) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นต้องมีสิ่งจูงใจ หรือแรงขับเคลื่อน เป็นความต้องการที่กดดันจนมากพอที่จะจูงใจให้บุคคลเกิดพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งความต้องการของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ความต้องการบางอย่างเป็นความต้องการทางชีววิทยาเกิดขึ้นจากสภาวะ

ติ่งเครียด เช่น ความหิวกระหายหรือความลำบากบางอย่างเป็นความต้องการทางจิตวิทยา เกิดจากความต้องการการยอมรับ การยกย่อง

6. ความพึงพอใจของนักเรียนผู้เข้าอบรม มีระดับความพึงพอใจมาก

($\bar{X}$ = 2.92, S.D. = 0.24) และผลการประเมินทักษะชีวิตและความคิดสร้างสรรค์ มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X}$ = 2.95, S.D. = 0.12) ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย (Wallertein, 1971: 256) เป็นเจตคติที่เป็นนามธรรม จึงเป็นการยากที่จะวัดได้โดยตรง ความรู้สึกเหล่านี้มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ หากความรู้สึกโน้มเอียงไปในทางบวก การปฏิบัติหน้าที่จะมีประสิทธิภาพสูง แต่หากความรู้สึกโน้มเอียงไปในทางลบ การปฏิบัติหน้าที่จะมีประสิทธิภาพต่ำ (Pochan, 2010:17) ซึ่งสอดคล้องกับ Tongsodsaeng et al. (2010: 101) ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการฝึกอบรมครูสอนวิชาเพศศึกษาด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้วยวิธีการ Think - Pair - Share ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจในระดับมาก ทั้งนี้ เพราะการเรียนรู้แบบร่วมมือส่งผลต่อการเรียนรู้มากกว่าการเรียนรู้แบบปกติ อีกทั้งการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดจะช่วยให้ผู้เรียนมั่นใจในคำตอบ มั่นใจในตนเองด้วย Millis and Cottell (1998: 73-74)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ การเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศวิถี ครูผู้สอนสามารถนำความรู้เกี่ยวกับเพศวิถีศึกษาไปบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ ได้ เพราะจะทำให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์
2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการติดตามผลในระยะยาว สำหรับกลุ่มที่เข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้ว่ามีพฤติกรรมทางเพศอย่างไร

References

- Boonraksa, R. (2013). *Teaching material: Sex education*. Udon Thani: Udon Thani Vocational College. [in Thai]
- Buckley & Caple, 1995. (1995). *The theory and practice of training* (3rd). London.
- Kogen, Kotler, P. & Armstrong, G. (2002). *Satisfaction theory*. Retrieved on 6 April 2018 from <https://www.gotoknow.org/posts/492000>
- Millis, Barbara J. & Cottell G. Philip. (1998). *Cooperative learning for higher education faculty*. Phoenix: Oryx Press.
- Ministry of Education. (2018). *Ministerial regulation on types of educational institutions and operations of solution to the adolescent pregnancy problem B.E. 2561* (2018). Bangkok. [in Thai]
- _____. (2016). *The act on prevention and solution to the adolescent pregnancy problem B.E.2559* (2016). Bangkok. [in Thai]
- OBEC Student Protection Task Force Center. (2014). *Student protection and help Manual*. Bangkok: Office of the Basic Education Commission: OBEC. [in Thai]
- Pochan, J. (2010). *Work performance satisfaction of physical education college teachers in the North*. (Master's Thesis). Srinakharinwirot Prasanmit University-Prasarnmite Campus. Bangkok. [in Thai]
- Saentong, N. (2011). *Team building development using walk-rally training model*. Retrieved on 10 April 2018 from <https://1th.me/m2m7N> [in Thai]
- Sariwat, L. (2014). *Psychology for teachers*. Bangkok: Odian Store. [in Thai]

- Supranee Champafueang. (2007). *Sex education knowledge and life skills comparison between Ayutthayanusorn School's mattayomseuksa 2 students from broken and normal families*. (Master's Degree Thesis) Phranakhon Sri Ayutthaya Province: Phranakhon Sri Ayutthaya Rajabhat University. [in Thai]
- Taba, Hilda. (1962). *Curriculum development: Theory and practice*. New York: Harcourt, Brace and World.
- Tongsodsang, K., Satirayakorn, P., Metapatara, P. & Tiantong, M. (2010). *Development of cooperative-learning training model for sex education teacher*. 4(1), 99-112.
- Wallerstein, H. A. (1971). *Dictionary of psychology: (1st ed.)*. Penguin Books.

Author

Miss Prawrawee Prathumchart

Ph.D. Student, Research and Curriculum

Development Program, Faculty of Education, Rajabhat Mahasarakham University

, 80 Nakornsawan Rd., Talat, Mueang District , Maha Sarakham Province 44000

Tel.: 095-954-9742 E-mail: nongnin02@gmail.com

